Taina Vallander

30.11.2022

Hallintovaliokunta
Eduskunta
HaV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto HaV 30.11.2022 klo 12.00

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi, HE 114/2022 vp

STTK pitää lakiesityksen yleisiä tavoitteita selkeyttää, nopeuttaa ja sujuvoittaa oleskelulupaprosessia tärkeinä ja kannatettavina. Muutoksilla pyritään varmistamaan työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien myöntämisessä tavoiteltu keskimäärin yhden kuukauden käsittelyaika. Tavoitteen saavuttaminen on välttämätöntä, jotta kansainvälinen rekrytointi Suomeen olisi nykyistä sujuvampaa ja Suomi olisi työ- ja osaamisperusteisen maahanmuuton kohdemaana nykyistä houkuttelevampi.

STTK pitää perusteltuina hallituksen esitykseen sisältyviä muutoksia lupahakijan suullisen kuulemisen mahdollistamisesta etäyhteydellä. Henkilön tunnistautuminen on kuitenkin tehtävä fyysisesti läsnä olevana viimeistään hänen saapuessaan maahan.

STTK pitää työnantajien sertifiointia lähtökohtaisesti lupamenettelyä nopeuttavana toimenpiteenä. Sertifioidun työnantajan maahan tuottamien työntekijöiden työehtojen osalta valvontaa tulee järjestää myös sertifioinnin voimassaoloaikana. STTK korostaa, että sertifiointi ei kuitenkaan voi luoda työnantajalle edellytyksiä määritellä esimerkiksi työntekijän pätevyyttä niissä tehtävissä, joissa edellytetään viranomaisen myöntämää ammatinharjoittamislupaa, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden tapauksessa, joissa Valvira arvioi henkilön pätevyyden ja myöntää ammatinharjoittamisluvan.

STTK pitää perusteltuna muutosta, jonka mukaan Maahanmuuttovirastolla olisi TE-toimistoa vastaava mahdollisuus määrätä työnantajaa koskevia pidättäytymispäätöksiä. Myös esimerkiksi työsuojeluvalvonnan ilmoituskynnyksen yhdenmukaistaminen työnantajasta poliisille tehtyjen ilmoitusten osalta on perusteltu.

Taina Vallander 30.11.2022

Ammatilliset osaajat sekä toisen asteen opiskelijat

STTK on aiemmin lausuntopalautteessaan kyseenalaistanut valmistelussa korostuneen näkökohdan, jossa lupaprosessin sujuvoittamiseen pyritään hyvin rajatun korkeakoulutettujen, korkeakouluopiskelijoiden ja erityisosaajien sekä kasvuyrittäjien kohderyhmän osalta. Lupaprosesseja sujuvoittavien muutosten ulkopuolelle rajautuvat siten esimerkiksi ammatillisen koulutuksen omaavat sekä toisen asteen opiskelijat.

STTK pitää rajausta yhdenvertaisuuden ja esityksen tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta ongelmallisena. Monet työvoimapulasta kärsivät alat ja tehtävät edellyttävät juuri ammatillista osaamista ja toisen asteen tutkintoa. Valitussa linjassa rajataan sujuvan lupaprosessin ulkopuolelle merkittävä kansainvälisen rekrytoinnin kohdejoukko. Ammatillisiin osaajiin kohdistuu työmarkkinoilla myös merkittävästi enemmän työsyrjinnän sekä työehtojen polkemisen uhkaa. Esityksessä tehdyn rajauksen voidaan näin ollen katsoa vain vahvistavan kahden kerroksen työmarkkinoita Suomessa.

Lisätietoja Taina Vallander, johtaja, STTK ry
taina.vallander(at)sttk.fi
040 1841 464